proLékaře.cz | 13.11.2026

Gerhard Waberžinek

Doc. MUDr. Gerhard Waberžinek, CSc., přednosta Neurologické kliniky LF UK a FN Hradec Králové (dále HK), se narodil 24. dubna 1943 v Liberci. V roce 1945, ve věku 2 let byl se svými rodiči (otec byl Čech, matka byla německé národnosti) vyhoštěn z ČSR do sovětské okupační zóny Německa, kde ve městě Burg u Magdeburgu (v pozdější NDR) absolvoval základní a střední školské vzdělání zakončené maturitou. Měl kladný vztah ke sportu a celá svá léta studentská se kromě studia věnoval oblíbenému fotbalu. Po absolvování střední školy, snad i pod vlivem svého z části českého původu, odešel s řadou svých německých vrstevníků studovat do tehdejší ČSSR Lékařskou fakultu UP v Olomouci. Byl zřejmě jediným z německých studentů, který se rozhodl zůstat a pracovat jako lékař po promoci v ČSSR. Pozoruhodná byla v této souvislosti dokonalost jeho češtiny s úplnou absencí typického německého akcentu. Jeho „zabydlení" na Neurologické klinice UP v Olomouci proběhlo neobyčejně hladce a rychle a záhy se začal zajímat také o vědecko-publikační aktivity. Zvláště ho zajímala neuroradiologie, vedená tehdy na Neurologické klinice doc. Edmundem Klausem, neuroradiologem evropského formátu. Ten mu byl mimo jiné blízký i svým vzděláním na německých školách. Na některých pozdějších publikacích spolupracoval s prof. Karlem Urbánkem, když vysoké citovanosti (mj. v prestižním Handbook of Clinical Neurology editorů Vinkena a Bruyna) se dočkala jeho práce o pseudotumorózních formách encefalitidy v rámci lupus erythematodes, zveřejněná v tehdejší SRN. Jako jeden z prvních prováděl doktor Waberžinek u nás katetrizace vertebrálních tepen. Při této příležitosti vznikl jeho dlouholetý vědecký zájem o problematiku neurologických komplikací způsobených elongací a rozšířením bazilární tepny, tzv. arteria megadolichobasilaris. Koncem 60. let pracoval dr. Waberžinek dokonce jako vedoucí neuroradiologického oddělení kliniky.

V době, kdy byl založen Ústav vyšší nervové činnosti (VNČ), v něm začal dr. Waberžinek pracovat. Předmětem jeho vědeckého zájmu se staly zejména elektrofyziologické vyšetřovací metody, s ohledem na předmět výzkumného zájmu elektroencefalografie a tehdy moderní evokované potenciály. Zcela novým oborem pro něj nicméně nebyly, protože jeho 1. publikace, vzniklá ještě v době jeho působení ve funkci pomocné vědecké síly na ústavu experimentální patologie, byla věnována metodice vhojených kortikálních a subkortikálních elektrod u krys.

Po několikaleté činnosti v Ústavu VNČ však začal dr. Waberžinkovi chybět výraznější kontakt s klinickou praxí a jistě také cítil, že má na více než na podřízené místo v rámci výzkumného ústavu. Přechodem na funkci primáře Neurologického oddělení v Přerově začínají rokem 1983 jeho léta přednostenská, vrcholící pak ve funkci přednosty Neurologické kliniky LF UK a FN HK.

Na Neurologickou kliniku LF UK a FN HK nastoupil 1. února 1988 v době, kdy se utvářela nová progresivní podoba klinických neurologických pracovišť zaměřená na akutní neurologii, zejména cévní mozkové příhody. Nastoupil na kliniku v době, kdy se rozhodovalo o rekonstrukci budovy tzv. Staré nemocnice pro účely Neurologické kliniky v HK. Rekonstrukce budovy vznikala v neuvěřitelně těžkých podmínkách, nejprve za provozu na staveništi a následně rozptýlením kliniky na 3 různá pracoviště. Slavnostním otevřením Neurologické kliniky v listopadu 1992 tak pro občany regionu vzniklo špičkové pracoviště s nadstandardním vybavením (4lůžková JIP, 18lůžkové intermediární oddělení, 13lůžkové dětské neurologické oddělení a 24lůžkové oddělení všeobecné neurologie).

V tomto složitém období dr. Waberžinek v dubnu 1988 absolvoval habilitační řízení před Vědeckou radou v HK a LF UK a 1. ledna 1989 byl jmenován docentem v oboru neurologie.

Rozvoj kliniky, výuka pregraduální a postgraduální, vysoká odbornost a především rozvoj oboru neurologie, v poslední odborné etapě diagnostika a léčba bolestí hlavy, patřily mezi „top ten" doc. Waberžinka. Byl spoluzakladatelem Sekce pro diagnostiku a léčbu bolestí hlavy (Czech Headache Society) České neurologické společnosti, byl jejím dlouholetým předsedou a v posledních letech předsedou čestným. Za jeho vedení byla vybudována síť poraden pro diagnostiku a léčbu bolestí hlavy v ČR. Byly vypracovány i doporučené postupy v léčbě a diagnostice bolestí hlavy. Zastupoval Českou neurologickou společnost v International Headache Society, byl členem Council of IHS, členem vědeckého panelu pro bolesti hlavy při European Federation of Neurological Societies (EFNS) a členem World Headache Alliance.

Jeho knižní publikace o bolestech hlavy se zařadily mezi základní učebnice oboru neurologie v ČR. Skripta Obecná neurologie a Speciální neurologie doc. Waberžinka a spolupracovníků patří k základnímu literárnímu fondu LF UK v HK. Doc. Waberžinek vynikal svými vědeckými a publikačními aktivitami, byl členem redakčních rad časopisu Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie a Acta medica a Supplementa (HK).

Doc. MUDr. Gerhard Waberžinek, CSc. přednosta Neurologické kliniky LF UK a FN HK byl laskavý, přátelský člověk, ochotný naslouchat nejen svým pacientům, ale i spolupracovníkům a kolegům. Byl milující otec, který ctil svoje děti nadevše, byl jim oporou, rádcem a vzorem. O to dramatičtější a bolestnější byla pro nás všechny zpráva, že jeho srdce se zastavilo na vrcholu jeho sil, v plné práci, v úterý 22. dubna 2008. Nesplněny tak zůstaly i jeho další plány a touhy, které měl v odborném i soukromém životě.

prim. MUDr. Radomír Taláb, CSc.
Neurologická klinika LF UK a FN HK

MUDr. Jolana Marková
ČNS, sekce pro diagnostiku
a léčbu bolestí hlavy (CHS)